Datum

09-12-2025

Onderwerp

Geluidvisie Oss 2025

Wat adviseert het college te besluiten?

1. De Geluidvisie Oss 2025 vast te stellen en de Geluidsnota Oss (2010) in te trekken.
2. De bevoegdheid om een wijziging Omgevingsplan vast te stellen, zolang deze inhoudelijk volgt uit de uitgangspunten van deze Geluidvisie, te delegeren aan het college.

Wat is de aanleiding voor dit advies?

De vigerende Geluidsnota Oss, uit 2010, is aan actualisatie toe. Deze was verouderd en past door landelijke wetswijzigingen niet meer bij de gemeentelijke bevoegdheden zoals die zijn vastgelegd in de Omgevingswet. Om goede regels te maken over geluid in het Omgevingsplan is deze beleidsmatige vastlegging van onze visie noodzakelijk.

Geluid kan overlast veroorzaken. Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat mensen die worden blootgesteld aan een hoog geluidniveau vaker last hebben van stress, slaapverstoring, verminderd concentratievermogen en een verhoogde kans hebben op hoge bloeddruk en hart- en vaatziekten.

Geluid is een bijproduct van allerlei zaken die een gemeente mogelijk maakt, zoals bedrijvigheid, vervoer en festiviteiten. Zaken die van groot belang zijn om onze gemeente goed te laten functioneren, en bovendien zorgen voor levendigheid, reuring en plezier.

De Geluidvisie biedt een kader voor de beoordeling van geluid bij nieuwe situaties. Dan moeten we als gemeente namelijk de afweging maken of het geluidniveau aanvaardbaar is. Met andere woorden: bieden we voldoende bescherming aan onze inwoners, zonder daarmee bijvoorbeeld bedrijvigheid of bouwen onmogelijk te maken. Over bestaande bedrijfsvergunningen of bestaande woningen, scholen en zorggebouwen gaat de Geluidvisie niet. De afweging of het geluidniveau aanvaardbaar is, maken we voor de soorten geluid waar we bevoegdheden voor hebben onder de Omgevingswet, namelijk:

- Geluid van wegen en spoorwegen
- Geluid op industrieterreinen en van andere 'grote lawaaimakers' zoals de motorcrossbaan Nieuw-Zevenbergen of de betoncentrale in Lithoijen.
- Veel van het overige geluid valt onder geluid van 'milieuhinderlijke activiteiten': denk aan geluid dat wordt gemaakt door agrarische activiteiten, detailhandel, dienstverlening, horeca, maatschappelijke functies, recreatie, sport, etc. Geluid dat in en om de woning wordt gemaakt (horend bij de functie 'wonen') valt hier niet onder.

Welk resultaat willen we bereiken?

Het is belangrijk om de leefomgeving van onze inwoners te beschermen tegen te veel geluid. En tegelijk de omgeving te benutten voor allerlei activiteiten die geluid produceren. Als de gemeente Oss iets toestaat (een nieuw ruimtelijk plan, een nieuwe vergunning), moeten we per geval beoordelen of het geluidniveau op geluidgevoelige gebouwen (woningen, scholen, zorggebouwen met bedden) aanvaardbaar is. We willen die beoordeling van geluid eenduidig maken. Daarmee scheppen we helderheid. Daarom leggen we in de geluidvisie vast welke afwegingen we maken en waarom.

De Geluidvisie biedt daarmee een kader om Omgevingsplanregels op te stellen voor geluid. Het Omgevingsplan bevat, als opvolger van het bestemmingsplan, alle regels waar de gemeente nieuwe initiatieven in de leefomgeving aan toetst. Voor het vaststellen van de regels volgen we een andere procedure; een procedure-wijziging omgevingsplan waartegen een zienswijzen- en beroepsprocedure openstaat. De Geluidvisie is alleen zelfbindend voor ons als gemeente. Daarom staat deze niet open voor beroep.

Welke argumenten zijn er voor dit advies?

1.1 Actualisatie van onze visie op geluid is nodig.

Ten eerste is actualisatie nodig om invulling te geven aan onze wettelijke taken en bevoegdheden, zoals bepaald in de Omgevingswet. We moeten regels over geluid opnemen in ons Omgevingsplan. Met deze Geluidvisie leggen we de basis vast voor deze regels.

Daarnaast is de Geluidnota Oss uit 2010 inmiddels verouderd. In 2021 is de Geluidnota ambtelijk geëvalueerd en geconcludeerd dat deze aan actualisatie toe was. We moesten vaker afwijken van ons beleid, wat natuurlijk niet de bedoeling is van goed beleid. Situaties zoals bouwen nabij het spoor of de transformatie van kantoren naar woningen komen tegenwoordig meer voor. Daar hebben we dus een goed afwegingskader voor nodig.

1.2 De Geluidvisie zorgt voor een goede balans tussen beschermen en benutten van de leefomgeving, en geeft daar gebiedsgericht invulling aan.

We hebben steeds afgewogen in welke gevallen we meer geluid acceptabel vinden en in welke gevallen niet. De belangrijkste beleidskeuzes zijn:

- Op rustige plekken (zoals het buitengebied en natuurgebieden) zijn we strenger dan in woongebied en centrumgebied. In werkgebieden (bedrijventerreinen) zijn we nog wat soepeler: hier is ruimte voor meer geluid.
  Binnen welk gebied een locatie valt, moet worden afgeleid uit het (tijdelijke deel van het) Omgevingsplan. In de Geluidvisie wordt daarom ook hiernaar verwezen. Om u een beeld te geven van de gebiedsindeling hebben we als bijlage bij dit raadsvoorstel een indicatieve kaart opgenomen. Op deze indicatieve kaart staat de gebiedsindeling als gevolg van plannen die in werking zijn getreden of naar verwachting binnen afzienbare tijd in werking treden. Daarbij benadrukken wij dat dit kaartje dus puur informatief is, geen status heeft en niet vastgesteld hoeft te worden. Op het moment dat getoetst wordt aan de Geluidvisie moet worden gekeken naar de dan geldende versie van het Omgevingsplan inclusief het tijdelijke deel.

Voor bewoners is het belangrijk, dat:

- We kiezen voor een goede bescherming ’s nachts, om slaapverstoring tegen te gaan.

Voor bedrijven is relevant, dat:

- We geluid dat bedrijven maken toetsen op de gevels van woningen, of op 50 meter afstand. Zo voorkomen we dat bedrijven die ver verwijderd liggen van woningen onevenredig veel geluid mogen maken. Op die manier ‘winnen’ we stillere gebieden, waar woningbouw in de toekomst bovendien makkelijker kan zijn.
- We voorzichtig zijn met het toelaten van harde, plotselinge pieken van geluid in de rustigere gebieden. In werkgebieden mag er wel meer piekgeluid gemaakt worden.
- We willen dat stemgeluid mee wordt genomen in een akoestische afweging bij het toelaten van bijvoorbeeld een sportveld of een terras.

Voor wegen en spoorwegen kiezen we ervoor, dat:

- Een ontwikkelaar van woningbouw in de buurt van wegen en spoorwegen boven een bepaald geluidniveau moet aantonen dat er een goede leef- en verblijfskwaliteit tegenover die hogere geluidbelasting staat. Hierbij staat het doel centraal: een fijne woonplek. We eisen t.o.v. het vorige beleid veel minder 'middelen', zoals een geluidluwe buitenruimte, maar wel een goede onderbouwing met ruimte voor innovatie van de markt.
- We voor de maximaal toegestane geluidniveaus van wegen op woningen een marge (2 dB) aanhouden, voor als het geluid van de weg autonoom toeneemt.

Deze keuzes worden verder uitgelegd en gemotiveerd in de Geluidvisie.
We sluiten qua werkwijze en keuzes aan bij de uitgangspunten voor het Omgevingsplan waarover uw raad op 7 oktober 2021 een besluit heeft genomen, vrij vertaald o.a.:

- Een goede balans zoeken tussen beschermen en benutten van de leefomgeving;
- Een gebiedsgerichte aanpak;
- Beleidsneutraal waar dat kan, aanpassen waar dat moet.

1.3 De Geluidvisie geeft een helder kader om keuzes rondom geluid eenduidig en transparant te kunnen maken.

Dit schept duidelijkheid voor initiatiefnemers en bedrijven. Bovendien helpt dit ons intern om een goede afweging te maken.

1.4 De Geluidvisie is tot stand gekomen door intensieve samenwerking met verschillende ambtelijke teams die met de visie moeten gaan werken, net als de Omgevingsdienst Brabant-Noord.

Geluid is een belangrijk thema bij ruimtelijke procedures en omgevingsvergunningen, toezicht en handhaving. De geluidvisie is daarom opgesteld met de verschillende ambtelijke afdelingen die hiermee moeten gaan werken. Een deel van deze taken voert de Omgevingsdienst Brabant-Noord voor ons uit. Zij hebben over onze keuzes geadviseerd en een aantal van hun adviezen nemen wij over. Een aantal adviezen ook niet (zie tegenargumenten).

1.5 De GGD heeft ons geadviseerd bij het opstellen van de Geluidvisie.

De GGD heeft de Geluidvisie tegengelezen en van aandachtspunten voorzien. Een aantal van hun aandachtspunten hebben we overgenomen in de definitieve versie van de Geluidvisie. Andere aandachtspunten niet (zie tegenargumenten).

2.1 De Omgevingsplanregels zijn een juridische vertaling van de Geluidvisie, inhoudelijke behandeling door de gemeenteraad is daarom niet meer nodig.

Het Omgevingsplan bevat, als opvolger van het bestemmingsplan, alle regels waar de gemeente nieuwe initiatieven in de leefomgeving aan toetst. De inhoudelijke keuzes over geluid die we in het Omgevingsplan willen vastleggen staan in de Geluidvisie. Daar wordt bij vaststelling van de Geluidvisie dus al door de gemeenteraad over besloten. Het college stelt daarom voor om dezelfde inhoud niet nogmaals in de gemeenteraad te bespreken bij vaststelling van de wijziging Omgevingsplan.

In het raadsbesluit van 7 oktober 2021 over de Nota van uitgangspunten en bevoegdheden Omgevingsplan is vastgelegd dat de Raad in dit geval de vaststelling van de regels kan delegeren naar het college: "(…) 3. Besluit de bevoegdheid tot het vaststellen van die delen van het omgevingsplan die zijn opgenomen in categorie 2 in de bijlage bij dit besluit aan het college van B&W te delegeren." In categorie 2 in de bijlage staat vervolgens: "6. Het uitwerken van door de raad vastgesteld kaderstellend beleid in omgevingsplanregels, voor zover het beleid betreft waarvan de gemeenteraad heeft aangegeven dat het college bevoegd is om het betreffende beleid uit te werken."[1]

Wat zijn tegenargumenten of risico's?

1.1 De Geluidvisie geldt alleen voor nieuwe situaties.

Omdat de Geluidvisie bedoeld is als kader voor Omgevingsplanregels, gaat deze alleen over de beoordeling van nieuwe situaties. Om te voorkomen dat lopende projecten door wisselende regelgeving in de problemen komen, nemen we een overgangsregeling op.

Voor bestaande vergunningen of bestaand geluid op woningen ed verandert er niets. De visie bevat geen uitvoeringsprogramma om bestaande knelpunten i.r.t. geluid aan te pakken.

1.2 We stellen op bepaalde vlakken strengere en op andere vlakken soepelere normen voor dan de landelijke wetgeving. We onderbouwen dat in de visie.

We sluiten waar mogelijk beleidsneutraal aan op de voorstellen in de Omgevingswet. In sommige gevallen willen we iets strenger of iets soepeler zijn, om verschillende redenen die in

[1] Zie: https://portal.ibabs.eu/Document/AgendaItem/04b0f962-f8b6-4a3c-bc23-ad1080efda82/4038ae97-5c7b-4d6e-902d-8ebbf89c9418/64a6ed7a-140b-4b02-a5ae-c344753261b9

de visie staan uitgelegd. De Omgevingswet biedt gemeenten die mogelijkheid expliciet. Zie voorargument 1.2 voor de belangrijkste beleidskeuzes.

1.3 Met de Geluidvisie geven we de mogelijkheid om binnen de wettelijke grenzen de gezondheidskundige advieswaarden (die de GGD en de WHO hanteren) te overschrijden.

De GGD heeft ons geadviseerd de gezondheidskundige waarden (die strenger zijn dan de normen uit landelijke wetgeving) als uitgangspunt te nemen. De GGD beredeneert vanuit gezondheid. Voor de gemeente is gezondheid belangrijk, maar onderdeel van een bredere afweging. Dat geldt ook voor de Rijksoverheid, die daarom voorstelt algemene normen aan te houden die hoger zijn dan de gezondheidskundige advieswaarden. Wij volgen met deze Geluidvisie die beredenering. Daarnaast adviseert de GGD om bestaande knelpunten van overmatige geluidbelasting aan te pakken. Dat is nu geen onderdeel van de Geluidvisie.

1.4 De Omgevingsdienst Brabant-Noord is kritisch op een aantal van onze keuzes.

De ODBN heeft in gesprekken aangegeven dat zij kritisch staan tegenover een aantal van onze keuzes. In een aantal gebieden vinden zij dat wij als het gaat om geluid van milieuhinderlijke activiteiten te soepel zijn.
Wij sluiten bij deze normen aan op het voorstel van de Rijksoverheid zoals dat in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) is opgenomen. Volgens de wetgever is er dus onder de 50 dB overdag altijd sprake van een aanvaardbaar geluidniveau, hoewel zij gemeenten de mogelijkheid bieden strenger te zijn. Wij zijn van mening dat de Geluidvisie Oss een goede balans heeft gevonden tussen beschermen en benutten. We kijken daarbij naar bescherming tegen geluid, maar met ruimte voor een bredere afweging tussen de verschillende belangen.

2.1 Het vaststellen van een wijziging Omgevingsplan is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Net als onder de voormalige wetgeving het vaststellen van een bestemmingsplan dat was. De regels over geluid in het Omgevingsplan gelden na vaststelling voor alle nieuwe plannen, projecten en vergunningen, dus dit is een belangrijk besluit.

De gemeenteraad is in beginsel bevoegd om een wijziging Omgevingsplan vast te stellen. Op die manier heeft de raad zicht op de regels die na vaststelling voor alle nieuwe plannen, projecten en vergunningen gelden. In dit geval heeft uw raad al zicht hierop door het vaststellen van de Geluidvisie. Om die reden kan uw raad besluiten de bevoegdheid tot het vaststellen van de wijziging omgevingsplan te delegeren.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën
Het doen van onderzoek naar geluid en het nemen van maatregelen kost geld. We hebben afgewogen of deze inzet nodig is bij de opgestelde uitgangspunten in de geluidvisie. In de Geluidvisie zijn naar onze mening bescherming van onze inwoners en regeldruk en kosten in balans. Ontwikkelingen die wij goedkeuren zijn niet zomaar teruggedraaid, ook als de leefbaarheid in het gedrang komt en er bijvoorbeeld veel klachten zijn. Het is daarom belangrijk hier zorgvuldig over te beslissen.

b. Communicatie
Op deze geluidvisie volgt het vaststellen van Omgevingsplanregels. De Omgevingsplanregels worden vastgesteld door middel van een procedure Wijziging Omgevingsplan. Het ontwerp van de wijziging OP gaat ter inzage in het kader van de zienswijzenprocedure. Tegen de vastgestelde Wijziging OP staat beroep open. Dit proces doorlopen we niet voor de Geluidvisie, omdat dit als beleidsstuk alleen bindend is voor de gemeente zelf.
We hebben over de Geluidvisie gecommuniceerd en afgestemd met de ODBN en de GGD, en we hebben het Osse bedrijfsleven van het te nemen besluit op de hoogte gebracht via de reguliere nieuwsbrief van team Economie.

c. Uitvoering
De uitvoering ligt bij onze eigen organisatie en de ODBN als het gaat om het voorbereiden en beoordelen van nieuwe ruimtelijke procedures en nieuwe vergunningen. Voor die afwegingen worden in de Geluidvisie de kaders gesteld.

d. Overlegd met
Verschillende ambtelijke teams die met dit stuk gaan werken, zijn vertegenwoordigd geweest bij het opstellen van de Geluidvisie:
- Juristen en planologen bij Ruimtelijke Ontwikkeling
- Juristen en regisseurs bij Vergunningen, Toezicht en Handhaving
- Inhoudelijk specialisten bij Vakgroep Milieu Advies van IBOR

Daarnaast zijn de afdelingen RO, VTH en Projectenbureau op de hoogte gebracht van de voorgestelde Geluidvisie d.m.v. een presentatie en hebben zij de mogelijkheid gehad om op- en aanmerkingen te maken.

Het team Gezondheid, Milieu en Veiligheid van de Brabantse GGD’s en de ODBN hebben het stuk tegengelezen en van aandachtspunten voorzien.

Het Osse bedrijfsleven is met een korte tekst in de reguliere nieuwsbrief van team Economie op de hoogte gebracht van de behandeling van de Geluidvisie in de gemeenteraad.

Samenvatting (=korte inhoud)

De gemeente Oss werkt aan een actualisatie van haar geluidbeleid. De oude Geluidnota (uit 2010) is o.a. door veranderingen in de landelijke wetgeving aan vervanging toe. De nieuwe Geluidvisie Oss 2025 is gebiedsgericht: op bedrijventerreinen is meer geluid passend dan in een woonwijk of natuurgebied. De Geluidvisie vormt de basis voor nieuwe Omgevingsplanregels die straks voorschrijven waar een bedrijf aan moet voldoen bij een nieuwe vergunning, of welke geluidsbescherming een ontwikkelaar moet bieden bij het bouwen van nieuwe woningen. Voor bestaande vergunningen of woningen verandert er niets.